

cappella amsterdam

programma

Pärt en Bach

Bezinnende
boetepsalmen en
meesterlijke motetten

Cappella Amsterdam**Daniel Reuss** *dirigent***Krista Audere** *dirigent (op 8 maart 2025)***Barbara Kernig** *cello***Pieter-Jan Belder** *kistorgel***Robert Franenburg** *contrabas*

Sopraan	Alt	Tenor	Bas
Sanda Audere	Dorien Lievers	Stefan Berghammer	Jan Douwes
Elisabeth Blom	Jenni Reineke	Harry van Berne	Zigmārs Grasis
Bobbie Blommesteijn	Irene Sorozábal	Jon Etxabe Arzuaga	Angus van
Martha Bosch	Inga Schneider	Ambro Golachowski	Grevenbroek
Marijke van der Harst	Suzanne Verburg	Jelle Leistra	Harry van der Kamp*
Maria Köpcke	Eline Welle	Martin Logar	Kees Jan de Koning
Lette Vos	Vizma Zvaigzne	Diederik Rooker	Gilad Nezer**
			Artūrs Švarcbahs
			Johan Vermeer

* op 5 en 12 maart

** m.u.v. 5 en 12 maart

Programma

Johann Sebastian Bach (1532-1594)*Jesu, meine Freude* (BWV 227)*Singet dem Herrn ein neues Lied* (BWV 225)**Arvo Pärt** (*1935)

Delen uit Kanon Pokajanen:

Ode I, Ode VI, Kontakion, Ikos, Ode IX en*Prayer after the canon*

- Met pauze -

Toelichting

Pärt en Bach: Tijdloze Koorklanken

Johann Sebastian Bach en Arvo Pärt zijn de twee componisten van deze productie. Op het eerste gezicht hebben ze weinig met elkaar gemeen, of het moest zijn dat ze allebei een *Johannespasseie* op hun naam hebben staan. Bach leefde in het achttiende-eeuwse Duitsland en was daarbuiten nauwelijks bekend, Pärt is afkomstig uit Estland, viert dit jaar zijn negentigste verjaardag en behoort al decennia tot de levende componisten van wie de muziek wereldwijd het vaakst wordt uitgevoerd. Maar als we hun koorwerken, zoals uitgevoerd tijdens dit concert, nader beschouwen, zien we toch een overeenkomst. Beide componisten schreven heel idiomatisch voor het koor. Ze maken gebruik van alle mogelijkheden die het koor biedt en in hun werken wisselen krachtige samenzang en polyfonie elkaar voortdurend af.

We beginnen met twee van de zes motetten die er van Bach bewaard zijn gebleven. Het motet bestaat als genre binnen de kerkmuziek al sinds de dertiende eeuw maar heeft in de loop der tijd steeds andere verschijningsvormen gehad. Het hoogtepunt van de motetkunst ligt in de Renaissance, met componisten als Josquin Desprez en Orlandus Lassus. Het motet is van oudsher een vrije vorm die zich liet inpassen in de liturgie, maar kon ook geschikt zijn voor wereldlijke plechtigheden. In de Barok ontwikkelde het motet zich, vooral in Italië, in de richting van cantate met Latijnse tekst. Het 'ouderwetse' motet voor koor a capella, met hoogstens een begeleiding van orgel of basso continuo, is echter altijd blijven voortbestaan. Ook binnen de protestantse kerkmuziek, maar dan werd het motet uiteraard in de volkstaal gezongen.

Bachs motetten zijn waarschijnlijk allemaal gecomponeerd voor het koor van de Thomaskirche in Leipzig, waar hij van 1723 tot aan het einde van zijn leven in 1750 cantor was. De motetten werden ook na Bachs dood nog in de Thomaskerk gezongen. Ze maakten daar gewoon deel uit van het repertoire en ze werden dus niet speciaal bewaard omdat ze van Bachs hand waren. Maar of het er zes waren, daarover lopen de meningen uiteen. Volgens Bachs zoon Carl Philipp Emanuel waren het er een paar, Bachs eerste

biograaf Johann Nicolaus Forkel spreekt van een groot aantal.

In 1802 verscheen een uitgave met de zes motetten die we kennen als *BWV 225-230* en twee worden in deze productie ten gehore gebracht. We beginnen met het motet *Jesu, meine Freude*. Omdat Bach geen motetten hoefde te componeren voor de reguliere zondagsdiensten in de Thomaskerk, alleen cantates, is het aannemelijk dat hij zijn motetten in opdracht componeerde. *Jesu, meine Freude* was waarschijnlijk bedoeld voor een rouwdienst. Dit werk is vijfstemmig en Bach neemt het kerklied *Jesu, meine Freude* uit 1653 van Johann Franck als uitgangspunt. Dit lied is ook door andere componisten gebruikt waaronder Dieterich Buxtehude.

Bachs elfdelige motet, verreweg het omvangrijkste van zijn zes motetten, wisselt zes coupletten van het kerklied af met vijf zettingen van bijbelfragmenten, uit de achtste brief van Paulus aan de Romeinen. De coupletten van het lied, door Bach elk op een andere manier geharmoniseerd of van andere muziek voorzien, en de vrij gezette Bijbelteksten wisselen elkaar af. De belangrijkste boodschap die Paulus in deze brief aan de Romeinen brengt, 'ihr aber seid nicht fleischlich sondern geistlich', wordt door Bach getoonzet als een vijfstemmige fuga die het centrale deel vormt van dit motet. De teksten van Paulus zijn mogelijk geselecteerd door Bachs anonieme opdrachtgever.

In groot contrast met dit gedragen motet is het tweede werk van Bach op dit programma: het uitbundige *Singet dem Herrn ein neues Lied*, voor twee vierstemmige koren. Het eerste deel is een vraag- en antwoordspel tussen de twee koren, in een snel tempo. Bach maakte vaak gebruik van de dubbelkorige schrijfwijze, tijdens de Renaissance in Venetië ontwikkeld en nog tot in de achttiende eeuw in gebruik. In het langzame deel laat Bach de koren twee teksten afwisselend zingen en het werk eindigt met de tekst 'alles, was Odem hat, lobe den Herrn. Halleluja!' Hier komen de twee koren samen in een wervelende vierstemmige fuga die niet alleen de zangers maar ook de luisteraars naar adem doet happen.

Mozart hoorde dit motet toen hij in 1789, op weg naar Berlijn, in Leipzig op bezoek was. Hij was er euforisch over en constateerde dat dit muziek was waarvan hij nog wat kon leren. Hij kreeg een kopie van het stuk mee waarop hij de aantekening maakte dat het motet eigenlijk ook nog een volbezet orkest zou verdienen.

Het tweede deel van dit concert is gewijd aan delen uit *Kanon Pokajanen*, een omvangrijk koorwerk van Arvo Pärt. Hij is uitgegroeid tot één van de belangrijkste twintigste-eeuwse componisten van kerkmuziek maar het duurde lang voordat hij zijn stem als componist echt gevonden had. Hij kreeg zijn opleiding aan het conservatorium van Tallinn waar hij ook begon met componeren.

Zijn eerste werken uit 1962 en 1963 zouden we nu niet meer herkennen als gecomponeerd door Pärt. Hij borduurde voort op de stijl van Sergej Prokofjev en Béla Bartók, zoals hij die op het conservatorium onderwezen had gekregen, maar in die stijl voelde hij zich niet erg thuis. Hij experimenteerde later met de twaalftoontechnieken van Arnold Schönberg, wat hem in conflict bracht met het Sovjetregime. Estland hoorde tot 1991 bij de Sovjet-Unie. De muziek van Schönberg en andere moderne componisten uit het Westen werd daar niet op prijs gesteld. Ook voor Pärt bleek dit niet de juiste richting te zijn.

In 1970 bekeerde hij zich tot de Oosters-orthodoxe Kerk, wat ook al niet in zijn voordeel werkte bij het binnenhalen van compositieopdrachten, omdat het communistische bewind van de Sovjet-Unie fel gekant was tegen elke vorm van religie. Pärt was op zoek naar een eigen stem als componist waarin ook zijn hang naar religie en mystiek een plaats kon krijgen en ging studie maken van muziek van de Middeleeuwen en Renaissance, van Gregoriaans en vroege meerstemmigheid. En dáárin vond hij de inspiratie die hij zo nodig had. Hij ontwikkelde een zeer persoonlijke stijl waarin veel plaats was voor welluidende harmonieën en drieklanken. Hij was hiermee mijlenver verwijderd geraakt van de vernieuwingen van Schönberg, hij ging juist een heel eind terug in de muziekgeschiedenis. Hij omschreef deze stijl als tintinnabuli, muziek die klinkt als klokjes.

Vanaf de tweede helft van de jaren zeventig ging hij in deze nieuw gevonden stijl componeren, met enorm succes. In 1980 verliet hij zijn geboorteland, en daarmee dus ook het knellende Sovjetregime, en vestigde hij zich in West-Berlijn. In 1982 schreef hij zijn eerste grote koorwerk, de al genoemde *Johannespassie*. Daarna volgde een lange reeks vocale werken met een religieuze signatuur waarmee Pärt zijn naam als componist definitief vestigde.

Kanon Pokajanen schreef hij ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de Keulse Dom. De première vond daar plaats op 17 maart 1998. Het woord 'kanon' betekent in dit geval regel of model en verwijst naar een traditie binnen de Oosters-orthodoxe Kerk. De kanon was een samenstel van teksten volgens een bepaalde ordening, zoals die in de zevende en achtste eeuw werd ontwikkeld. De teksten waren afkomstig uit het oude testament en andere bronnen, en werden op een heel specifieke manier gerangschikt. *Kanon Pokajanen* gaat over boetedoening en alle gezongen teksten, behalve het afsluitende gebed tot Maria, houden verband met dit thema.

Pärt zet zijn compositie, waaraan hij twee jaar werkte, op de originele tekst in het Kerkslavisch, de officiële taal van de Oosters-orthodoxe Kerk. Hij treedt hiermee in de voetsporen van Russische componisten als Tsjaikovski en Rachmaninov die ook het Slavisch gebruikten in hun kerkmuziek. Maar net als deze twee componisten met hun liturgiezettingen en vespers, wilde ook Pärt een echt concertstuk componeren dat zonder liturgische context betekenis zou hebben. Een 'echte' kanon in de oosters-orthodoxe betekenis van het woord bestond bovendien niet alleen uit gezongen, maar ook uit gesproken teksten en die blijven bij Pärt achterwege.

Het stuk is opgebouwd uit negen odes die ieder een ander aspect van het overkoepelende thema tot onderwerp hebben. Muzikaal verwijst Pärt veelvuldig naar zijn oude Russische collega's, maar ook naar vroege westerse polyfonie en Gregoriaanse werken. Het tempo van het stuk is langzaam en de stiltes tussen de zinnen zijn, zoals vaak in de muziek van Pärt, zorgvuldig aangebracht. Die stiltes maken wezenlijk onderdeel uit van de muziek. *Kanon Pokajanen* vraagt van de uitvoerenden dan ook een optimale concentratie, die ervoor moet zorgen dat het voor de luisteraar lijkt alsof de tijd stilstaat zo lang het stuk duurt. Pärts herhaalde en krachtige samenklanken kunnen ook na het beluisteren van *Kanon Pokajanen* nog heel lang in het hoofd blijven hangen. Maar de muziek bevindt zich soms ook op de grens van het hoorbare als Pärt het hele koor zo zacht als mogelijk laat zingen. Voeg daarbij de specifieke, donkere klank van het Kerkslavisch en we ondergaan een unieke vocale belevenis.

– Marcel Bijlo

Motetten van Bach: *Jesu, meine Freude* en *Singet dem Herrn ein neues Lied*

Jesu, meine Freude (BWV 227)

Jesu, meine Freude (BWV 227) is Bachs meest uitgebreide motet, maar liefst elf delen omvattend en geschreven voor drie tot vijf stemmen. Eenheid tussen de elf delen stichten de oneven genummerde delen die alle zijn gebaseerd op het bekende koraal/kerk lied *Jesu, meine Freude*.

In het eerste en laatste deel klinkt het koraal onopgesmukt in een eenvoudige vierstemmige harmonisering (zoals de slotkoralen van cantates), de andere oneven delen zijn koraalbewerkingen waarin de koraalmelodie soms eenvoudig valt te herkennen (delen 3, 7 en 9), soms alleen met enige moeite (deel 5). De vijf tussenliggende, even genummerde delen zijn gebaseerd op teksten uit de Romeinenbrief van de apostel Paulus die een dogmatisch onsterfelijkheidsbewijs leveren. De elf delen zijn symmetrisch gegroepeerd rond de centrale vijfstemmige fuga (nr. 6) op de fundamentele Paulustekst 'Ihr aber seid nicht fleischlich, sondern geistlich.'

Beide tekstsferen behandelen dus de spanning tussen het vergankelijke en het onvergankelijke, lichaam en geest. Maar terwijl de poëzietekst van het koraal dat doet vanuit de gevoelens van de gelovige, die de liefde voor Jezus verkiest boven de aanvechtingen van het aardse bestaan, benadert de Paulustekst deze antithesen vanuit een leerstellige optiek.

Singet dem Herrn ein neues Lied (BWV 225)

Hoewel we ook van het motet *Singet dem Herrn ein neues Lied* (BWV 225) de bestemming niet kennen, maakt het uitbundige karakter wel duidelijk dat dit geen rouwplechtigheid is geweest. Het is Bachs beroemdste en technisch meest eisende motet, een vocale compositie met orkestrale allure, een driedelige 'koorsymphonie', die Mozart ooit verblufte.

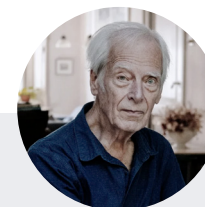
Het stuk heeft een concertstructuur: snel / langzaam / snel. De snelle hoekdelen behandelen twee psalmteksten, respectievelijk Psalm 149, verzen 1-3 en Psalm 150, de verzen 2 en 6; in het meer bezonken middendeel combineert Bach een door zijn librettist Picander gedichte lyrische ariatekst (koor I) met een statig koraal (koor II).

De beide psalmcomplexen zijn gebouwd als een preludium-con-fuga: een in 'verticale' akkoorden verlopend eerste vers in moderne barokstijl dat wordt opgediend in de voor dubbelkorigheid karakteristieke wisselzang, gevolgd door een tweede vers in de lange 'horizontale' lijnen van de oude stijl.

Omdat de strenge fuga-regels een achtstemmige fuga in stricte zin onmogelijk maken schrijft Bach een zeer lang thema op de woorden 'Die Kinder Zion im Reihen' dat in een buitengewoon complexe structuur toch achtereenvolgens in alle acht stemmen klinkt, tegen een decor van voortdurende Singet!-uitroepen. De fuga van de tweede psalm, het slot van het motet, kan veel strenger zijn omdat Bach beide koren tot een vierstemmig ensemble samenvoegt.

Meer details over beide motetten op www.eduardvanhengel.nl/werken

– Eduard van Hengel

TER NAGEDACHTENIS AAN

† **Eduard van Hengel** (1937-2024)

Eduard van Hengel wijdde zijn leven met ongekende inzet aan de vocale werken van Johann Sebastian Bach. Hij bouwde met zijn scherp intellect en enorme passie een indrukwekkende online encyclopedie. Hierin ontsloot hij Bachs muziek tot in de kleinste nuances voor liefhebbers en kenners. Nu hij ons helaas is ontvallen op 5 september 2024, blijft zijn werk een onschatbare bron van kennis en inspiratie. De toelichting hierboven is een voorbeeld van zijn heldere stijl en grote vakmanschap.

Zijn omvangrijke werk blijft, dankzij familie, online toegankelijk op www.eduardvanhengel.nl

Johann Sebastian Bach (1685-1750) *Jesu, meine Freude* (BWV 227)

1. (Vers 1)

Jesu, meine Freude
 meines Herzens Weide,
 Jesu, meine Zier,
 ach wie lang, ach lange
 ist dem Herzen bange
 und verlangt nach dir!
 Gottes Lamm, mein Bräutigam,
 außer dir soll mir auf Erden
 nichts sonst Liebers werden.

2. (Rom. 1, 4b)

Es ist nun nichts Verdammliches
 an denen, die in Christo Jesu sind,
 die nicht nach dem Fleische wandeln,
 sondern nach dem Geist.

3. (Vers 2)

Unter deinen Schirmen
 bin ich vor den Stürmen
 aller Feinde frei.
 Laß den Satan wittern,
 laß den Feind erbittern,
 mir steht Jesus bei!
 Ob es itzt gleich kracht und blitzt,
 ob gleich Sünd und Hölle schrekken:
 Jesus will mich decken.

4. (Rom. 8:2)

Denn das Gesetz des Geistes
 der da lebendig machet in Christo Jesu,
 hat mich frei gemacht
 von dem Gesetz der Sünde und des Todes.

5. (Vers 3)

Trotz dem alten Drachen,
 trotz des Todes Rachen,

1. (Vers 1)

Jezus, mijn vreugde,
 weide van mijn hart,
 Jezus, mijn sieraad,
 ach, hoe lang,
 is mijn hart al bang
 en verlangt het naar u!
 Lam van God, mijn bruidegom,
 niets op aarde
 zal mij dierbaarder zijn dan u.

2. (Rom. 1, 4b)

Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen
 die in Christus Jezus zijn,
 die niet wandelen naar het vlees,
 maar naar de geest.

3. (Vers 2)

Onder uw bescherming
 ben ik gevrijwaard
 tegen de stormen van alle vijanden.
 Laat Satan maar snuiven,
 laat de vijand maar toornen,
 mij staat Jezus bij.
 Al dondert en bliksemt het nu,
 al jagen zonde en hel mij angst aan:
 Jezus zal mij behoeden.

4. (Rom. 8:2)

Want de wet van de Geest,
 die levend maakt in Christus Jezus,
 heeft mij vrij gemaakt
 van de wet van de zonde en de dood.

5. (Vers 3)

Trotseer de oude draak,
 Trotseer de muil van de dood,

trotz der Furcht darzu!
Tobe, Welt, und springe,
ich steh hier und singe
in gar sichrer Ruh.
Gottes Macht hält mich in acht;
Erd und Abgrund muß verstummen,
ob sie noch so brummen.

6. (Rom. 8:9)

Ihr aber seid nicht fleischlich sondern geistlich,
so anders Gottes Geist in euch wohnt.
Wer aber Christi Geist nicht hat,
der ist nicht sein.

7. (Vers 4)

Weg mit allen Schätzen!
du bist mein Ergötzen,
Jesu, meine Lust!
Weg ihr eitlen Ehren,
ich mag euch nicht hören,
bleibt mir unbewußt!
Elend, Not, Kreuz, Schmach und Tod,
soll mich, ob ich viel muß leiden,
nicht von Jesu scheiden.

8. (Rom. 8:10)

So aber Christus in euch ist,
so ist der Leib zwar tot
um der Sünde willen;
der Geist aber ist das Leben
um der Gerechtigkeit willen.

9. (Vers 5)

Gute Nacht, o Wesen,
das die Welt erlesen,
mir gefällt du nicht.
Gute Nacht, ihr Sünden,
bleibet weit dahinten,
kommt nicht mehr ans Licht!

Trotseer de angst daarvoor!
Raas maar, wereld, spring maar op,
ik sta hier en ik zing
in alle rust.
Gods macht zorgt voor mij,
aarde en afgrond moeten verstommen
hoe ze ook tekeergaan.

6. (Rom. 8:9)

U echter bent niet vleselijk maar geestelijk,
tenminste, als de Geest van God in u woont.
Maar wie de Geest van Christus niet heeft,
die behoort hem niet toe.

7. (Vers 4)

Weg met alle schatten!
U bent mijn genot,
Jezus, mijn lust!
Weg, ijdele loftuitingen,
ik wil jullie niet horen,
blijf buiten mijn bewustzijn!
Ellende, nood, kruis, smaad en dood
zullen mij, hoeveel ik ook moet lijden,
niet van Jezus scheiden.

8. (Rom. 8:10)

Als Christus echter in u is,
is het lichaam weliswaar dood
vanwege de zonde;
maar de Geest is het leven
vanwege de gerechtigheid.

9. (Vers 5)

Goedenacht, o wezen
dat de wereld heeft gekozen,
mij beval je niet.
Goedenacht, zonden,
blijf ver weg,
verschijn niet meer!

Gute Nacht, du Stolz und Pracht!
Dir sei ganz, du Lasterleben,
gute Nacht gegeben!

10. (Rom. 8:11)

So nun der Geist des,
der Jesum von den Toten auferwekket hat,
in euch wohnt, so wird auch derselbige,
der Christum von den Toten auferwekket hat, eure sterblichen Leiber
lebendig machen, um des willen, dass sein Geist in euch wohnt.

11. (Vers 6)

Weicht, ihr Trauergeister,
denn mein Freudenmeister,
Jesus, tritt herein.
Denen, die Gott lieben,
muß auch ihr Betrüben
lauter Zucker sein.
Duld ich schon hier Spott und Hohn,
dennoch bleibst du auch im Leide,
Jesu, meine Freude.

Goedenacht, trots en pracht!
Moge jou, zondig leven,
een heel goede nacht worden gegeven!

10. (Rom. 8:11)

Als nu de geest van hem
die Jezus van de doden heeft opgewekt
in u woont, zal hij
die Christus van de doden heeft opgewekt ook uw sterfelijke lichaam
levend maken, zodat zijn geest in u kan wonen.

11. (Vers 6)

Verdwijn, droefheidsspoken,
want mijn vreugdemeester,
Jezus, komt binnen.
Voor hen die God liefhebben
moet ook hun verdriet
louter zoetheid zijn.
Ook al moet ik hier spot en hoon verdragen,
u blijft ook in mijn lijden,
Jezus, mijn vreugde.

Johann Sebastian Bach (1685-1750) *Singet dem Herrn ein neues Lied* (BWV 225)

Vertaling: Ria van Hengel

Singet dem Herrn ein neues Lied,
die Gemeine der Heiligen sollen ihn loben.
Israel freue sich des, der ihn gemacht hat.
Die Kinder Zion sei'n fröhlich über ihrem Könige,
sie sollen loben seinen Namen im Reihem;
mit Pauken und mit Harfen sollen sie ihm spielen.

Wie sich ein Vater erbarmet
Gott, nimm dich ferner unser an,
Über seine junge Kinderlein,
So tut der Herr uns allen,
So wir ihn kindlich fürchten rein.
Er kennt das arm Gemächte,

Zing de Heer een nieuw lied,
alle heiligen samen moeten hem loven.
Laat Israël zich verheugen over zijn maker.
Laten de kinderen van Sion blij zijn met hun koning,
zij moeten zijn naam met reidans prijzen;
met pauken en met harpen
moeten ze voor hem spelen.

Zoals een vader zich ontfermt
God, blijf voor ons zorgen,
over zijn jonge kindertjes,
zo doet de Heer dat met ons allen
als we hem kinderlijk en zuiver vrezen.

Gott weiß, wir sind nur Staub,
 Denn ohne dich ist nichts getan
 Mit allen unsern Sachen.
 Gleich wie das Gras vom Rechen,
 Ein Blum und fallend Laub.
 Der Wind nur drüber wehet,
 So ist es nicht mehr da,
 Drum sei du unser Schirm und Licht,
 Und trügt uns unsre Hoffnung nicht,
 So wirst du's ferner machen.
 Also der Mensch vergehet
 sein End, das ist ihm nah.
 Wohl dem, der sich nur steif und fest
 Auf dich und deine Huld verläßt.

Lobet den Herrn in seinen Taten,
 lobet ihn in seiner großen Herrlichkeit.
 Alles, was Odem hat, lobe den Herrn.
 Halleluja!

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Ode I*

Yako po suhu pesheshestvovav Izrail,
 po bezdnye stopami,
 gonitelya faraona vidya potoplyayema:
 Bogu pobyednyyu pyesn poim, vopiyashe.

Pomiluy mya, Bozhe, pomiluy mya.

Nīnye pristupihaz greshnīy i obremenyennīy
 kTyebye, Vladītse i Bogu moyemu;
 nye smeyu zhe vzirati na nyebo,
 tokmo mo lyusya, glagolya:
 dazhd mi, Gospodi, um,
 da plachusya dyel moih gorko.

Pomiluy mya, Bozhe, pomiluy mya.

Hij kent ons arme soort,
 God weet het, wij zijn slechts stof,
 want zonder u komt er niets terecht
 van al onze zaken.
 we lijken op het gras dat wordt afgemaaid,
 een bloem en vallend blad.
 De wind hoeft er maar overheen te blazen
 en het is er niet meer.
 Wees dus onze bescherming en ons licht,
 en als onze hoop ons niet bedriegt,
 dan zult u dat blijven.
 Zo gaat de mens voorbij,
 zijn einde nadert.
 Welzalig hij die stevig en vast
 op u en uw genade vertrouwt!

Loof de Heer in zijn daden,
 loof hem in zijn grote heerlijkheid!
 Laat alles wat adem heeft de Heer loven.
 Halleluja!

Over de bodem der Rode Zee trok het volk van Israël als over vaste grond;
 en toen het zijn vervolger Pharao in de zee
 verzinken zag, riep het uit:
 wij willen voor God een overwinningslied zingen.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Als zondaar en met bezwaard gemoed sta ik voor U,
 mijn Meester en God;
 ik waag het niet op te zien naar de hemel,
 ik kan alleen bidden, zeggende:
 Geef mij inzicht, Heer, en
 laat mij bitter wenen over alles wat ik heb misdaan.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

O, gorye mnye gryeshnomu!
 Pache vsyeh chelovyek okayanyen yesm,
 pokayaniya nyest vo mnye;
 dazhd mi, Gospodi, slyezī,
 da plachusya dyel moih gorko.

Slava Ottsu i Sīnu i Svyatomu Duhu.

Byezumnye, okayannye chelovyeche,
 vlyenosti vremya gubishi;
 pomīsli zhitiye tvoye,
 i obratisya ko Gospodu Bogu,
 i plachisyao dyelyeh tvoih gorko.

I nīnye i prisno i vovyeki vyekov. Amin.

Mati Bozhiya Prechistaya,
 vozzri na mya greshnago,
 i ot syeti diavoli izbavi mya,
 i na put pokayaniya nastavi mya,
 da plachusya dyel moih gorko.

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Ode VI*

Zhityeyskoye morye,
 vozdvizayemoye zrya napastey bureyu,
 k tihomu pristanishchu Tvoyemu prityek,
 vopiyu Ti: vozvyedi ot tli zhivot moy,
 mnogomilostivye.

Pomiluy mya Bozhe, pomiluy mya.

Zhitiye na zyemli bludno
 pozhih i dushu votmu predah,
 nīnye ubo molyu Tya,
 milostivīy Vladīko:
 Svobodī mya ot rabotī syeya vrazhiya,
 I dazhd mi razum
 tvoriti volyu Tvoyu.

Wee mij, zondaar!
 Mijn ellende is groter dan van wie ook,
 er is geen berouw in mij:
 geef mij tranen, Heer, en
 laat mij bitter wenen over alles wat ik heb misdaan.

Ere zij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

O dwaas en onzalig mensenkind,
 in ledigheid verspil je de tijd:
 overdenk je leven
 en bekeer je tot de Heer God,
 en ween bitter over alles wat je hebt misdaan.

Nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Alheilige Moeder Gods,
 zie naar mij, zondaar, om
 en verlos mij uit de netten van de duivel,
 en stel mij op de weg van het berouw,
 en laat mij bitter wenen over alles wat ik heb misdaan.

Bij het zien van de hoge golven
 der verzoeken op de levenszee,
 vlucht ik tot Uw veilige haven en roep tot U,
 o Barmhartige: leid mij omhoog
 uit de vergankelijkheid.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Losbandig heb ik in de wereld geleefd en
 mijn ziel aan de duisternis uitgeleverd,
 maar nu smeed ik U,
 barmhartige Heer:
 verlos mij van de werken des vijands
 en geef mij inzicht
 zodat ik Uw wil kan doen.

Pomiluy mya Bozhe, pomiluy mya.

Kto tvorit takovaya, yakozhe az?

Yakozhe bosviniya lezhit v kalu,
tako I az grehu sluzhu.

No Ti, Gospodi, istorgni mya ot gnusa syego
I dazhd mi syerditse tvoriti zapovyedi Tvoja.

Slava Otsu i Sinu i Svyatomu Duhu.

Vos pryani, okayanni chelovyeche,
k Bogu, vospomyanuv svoya sogresheniya,
pripadaya ko Tvortsu, slyezya i steny Toyzhe, yako milosyerd,
dast ti um znati volyu svoyu.

I ninye i prsisno i vo vyeki vyekov. Amin.

Bogoroditse Dyevo,
ot vidimago i nyevidimago zla sohrani mya,
Prechistaya, i priimi molitvi moya,
I donyesi ya Sinu Tvojemu,
da dast mi um tvoriti volyu Yego.

Pomiluy mya Bozhe, pomiluy mya.

Slava Otsu i Sinu i Svyatomu Duhu.

I ninye i prsisno i vo vyeki vyekov. Amin.

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Kontakion*

Dushe moya,
pochto grehhami bogateyeshi,
pochto volyu diavolyu tvorishi,
vchesom nadyezhdu polagayeshi?
Prestani otsih
i obratisya kBogu splachem, zovushchi:
milosyerdye Gospodi,
pomiluy mya greshnago.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Wie doet zulke dingen als ik?

Want zoals een varken in zijn uitwerpselen ligt,
zo dien ik de zonde:
maar Gij, Heer, trek mij weg uit het vuil en
geef mij een hart dat zich aan Uw geboden houdt.

Ere zij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Richt je op, onzalig mensenkind,
tot God, denk aan je overtredingen,
val neer voor je Schepper, wenend en steunend: want Hij is barmhartig en
zal je inzicht geven, zodat je Zijn wil zult kennen.

Nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Moeder van God en Maagd,
behoed mij voor al het zichtbare kwaad,
o Alreine, neem mijn gebed aan en
breng het voor Uw Zoon, opdat Hij
mij verstand mag geven om Zijn wil te doen.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Ere zij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

O, mijn ziel,
waarom ben je zo rijk aan zonden,
waarom doe je de wil van de duivel,
waar stel je je hoop op?
Laat af van dit alles
en keer je met tranen tot God en roep:
barmhartige Heer,
ontferm U over mij, zondaar.

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Ikos*

Pomīslī, dushe moya,
gorkiy chas smyerti
i strashniy sud
Tvortsa tvoyego i Boga:
Angyeli bogroznii poymut tya, dushe,
i vyechniy ogn vyedut:
ubo prezhdye smyerti pokaysya,
vopiyushchi: Gospodi,
pomiluy mya greshnago.

Wees indachtig, mijn ziel,
het bittere uur van de dood
en het Gericht
van je Schepper en God:
vreeswekkende Engelen zullen je vastgrijpen
en aan het eeuwige vuur overgeven:
maar kom voor de dood tot inkeer
en roep: Heer,
ontferm U over mij, zondaar.

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Ode IX*

Boga chelovyekom nyevozmozhno vidyeti,
na nyegozhe nye smeyut
chini angelstii vzirati;
Toboyu zhe, Vsyechistaya,
yavisya chelovyekom Slovo voploshchenno,
Yegozhe vyelichayushche,
s nyebyesnimi voi Tya ublazhyem.

Voor de mensen is het onmogelijk God te zien,
Dien zelfs de Koren der engelen niet durven aanschouwen.
Maar door U, o Maagd, werd het Woord
voor de sterfelijken zichtbaar in het Vlees.
Hem verheerlijken wij,
en met de hemelse heerscharen prijzen wij U zalig.

Pomiluy mya, Bozhe, pomiluy mya.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Nīnye, k vam pribeygayu, angeli,
arhangeli i vsya nyebyeniya silī,
uprestola Bozhiya stoyashchii,
molityesya ko Tvortsu svoyemu,
da izbavit dushu moyu ot muki vechniya.

Bij U zoek ik mijn toevlucht, o Engelen,
Aartsengelen en alle Hemelse Machten
die rondom de Troon van God staan;
bid Uw Schepper mijn ziel te verlossen
van de eeuwige kwellingen.

Pomiluy mya, Bozhe, pomiluy mya.

Ontferm U over mij, o God, ontferm U over mij.

Nīnye, plachusya k vam, svyatii patriasi,
tsarie i prorotsī, apostoli i svyatityeliye
i vsi izbrannii Hristovī:
pomozitye mi na sudye,
da spasyet dushu
moyu ot silī vrazhiya.

Heden sta ik voor U en ween, heilige Aartsvaders,
Koningen en Profeten, Apostelen en Heiligen
en alle uitverkorenen van Christus:
help mij in het Gericht,
opdat mijn ziel gered mag worden
uit de macht van de tegenstander.

Slava Otsu i Sinu i Svyatomu Duhu.

Nīnye k vam vozdyezhu rutse,
svyatii muchenitsī, pustinnitsī,
dyevstvyennitsī, pravyednitsī i vsi svyatii,
molyashchiisya ko Gospodu za vyes mir,
da pomiluyet mya
v chas smyerti moyeya.

I nīnye i prisno i vo vyekivyekov. Amin.

Mati Bozhiya pomozi mi,
na Tya silnye nadyeyushchemusya,
umoli Sīna Svoyego,
da postavit mya nyedostoynago
odyesnuyu Syebye,
yegda syadyet sudyay zhivīh i myertvīh.
Amin.

Arvo Pärt (*1935) *Kanon Pokajanen: Prayer after the canon*

Vladīko Hristye Bozhe,
izhe strastmi svoimi
strasti moya istselivīy
i yazvami svoimi yazvī
moya uvrachevavī,

daruy mnye,
mnogo Tyebye pregreshivshemu,
slyezī umileniya:
srastvori moyemu tyelu
ot obonyaniya Zhivotvoryashchago Tyela Tvoyego,

i nasladi dushu moyu
Tvoyeyu Chestnoyu Kroviyu ot goryesti,
yeyuzhe mya soprotivnik napoi;
vozvīsi um k tebye, dolu ponikshiy,
i vozvyedi ot propasti pogibyeli:

Eer zij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Tot U hef ik mijn handen omhoog,
o heilige martelaren, kluizenaars, monniken,
rechtvaardigen en alle heiligen die
tot de Heer bidden voor de hele wereld,
opdat Hij Zich over mij moge ontfermen
in het uur van mijn dood.

Nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Moeder van God, help mij
die mijn hoop op U heb gesteld.
Smeek Uw Zoon dat Hij mij, onwaardige,
aan Zijn rechterhand laat staan,
wanneer Hij zal plaatsnemen
om te oordelen de levenden en de doden.
Amen.

Heer, Jezus Christus, onze God,
Die door Uw lijden
mijn kwalen hebt geheeld,
en die door Uw wonden
mijn wonden hebt genezen

schenk mij,
o Heer, tranen van ontroering,
want veel heb ik tegen u misdaan;
laat mijn lichaam deel mogen hebben
aan Uw levenschenkend Lichaam

en laat mijn ziel
door Uw heilig Bloed
troost vinden van alle bitterheid
waarmee de tegenstander mij heeft ver zadigd:
verhef mijn gevallen geest tot U,

yako nye imam pokayaniya,
nye imam umileniya,
nye imam slyezī utyeshityelniya,
vozvodyashchiya chada
ko svojemu naslediyu.

Omrachihsa umom v zhityeyskih
strastyeh nye mogu
vozzreti k tyebye v bolezni,
nye mogu sogretisya slyezami,
yazhe k tyebye lyubve.

No Vladīko Gospodi Iisuse Hristye,
sokrovshche blagih,
daruy mnye pokayaniye vsyetseloye
i syerditse lyubotrudnoye vo vzīskaniye
Tvoye, daruy mnye blagodat Tvoyu
i obnovivo mnye zraki Tvoyego obraza.

Ostavih Tya,
nye ostavi menye;
izīdi na vzīskaniye moye,
vozvyedi k pazhiti Tvoyey
i soprichti mya ovtsam izbrannago
Tvoyego stada vospitay
mya s nimi ot zlaka
Bozhestvyennih Tvoih Tainstv,
molitvami Prechistīya Tvoyeya Matyere
i vsyeh svyatih Tvoih. Amin.

en leid mij uit de afgrond der ondergang omhoog;
want ik heb geen berouw,
ik voel geen ontroering,
ik heb geen tranen van troost
die de mens naar het Koninkrijk omhoog voeren.

Verstrikt in hartstochten,
heb ik mijn geest laten verduisteren,
in mijn krankheid kan ik niet naar U opzien
tranen van liefde voor
U kunnen mij niet warmen.

Maar ik smeeek U, Heer Jesus Christus,
Schatkamer van alle heil,
schenk mij een volkomen berouw
en een hart vol bereidheid U te zoeken
schenk mij Uw genade en vernieuw in mij
de tekenen van uw beeld.

Ook al heb ik mij van U afgewend,
wend U niet af van mij,
kom mij tegemoet in mijn zoeken:
leid mij omhoog naar Uw weiden en neem mij op
onder de schapen van Uw uitverkoren kudde.
Voed mij samen met hen
met de grassen
van Uw Goddelijke Geheimen,
omwille der gebeden van Uw alreine Moeder
en al Uw heiligen. Amen.

Cappella Amsterdam

In de afgelopen vijftig jaar is Cappella Amsterdam uitgegroeid tot een van de meest vooraanstaande kamerkoren van Nederland. Het koor weet keer op keer te betoveren met een klank die intrigeert en toch altijd als één organisch geheel klinkt. De vele prijzen en lovende kritieken die Cappella Amsterdam heeft ontvangen, getuigen van de uitzonderlijke kwaliteit en kracht van de producties.

Cappella Amsterdam wil het koorrepertoire in al zijn veelzijdigheid tot leven brengen en daarom voert het koor een breed scala aan werken uit - van vroeg Middeleeuwse composities tot hedendaagse meesterwerken. Altijd met die kenmerkende, unieke klank en met veel passie gebracht. Op deze manier zorgt Cappella Amsterdam ervoor dat de rijke koortraditie niet alleen behouden blijft, maar tevens wordt vernieuwd en voor iedereen toegankelijk is.

Door continu in te zetten op talentontwikkeling, het stimuleren van nieuwe composities en de uitvoering van baanbrekende projecten, is Cappella Amsterdam een voorloper in de wereld van de koormuziek, zowel in Nederland als daarbuiten. Het koor daagt zichzelf steeds uit om de grenzen van de koormuziek op te zoeken, nieuwe verbindingen te maken en het traditionele koorconcept opnieuw uit te vinden.

Cappella Amsterdam

De innovatieve, multidisciplinaire voorstellingen die hieruit voortkomen, vinden steeds vaker hun weg naast de reguliere concertprogramma's, wat de avontuurlijke geest van Cappella Amsterdam onderstreept.

Daniel Reuss

Daniel Reuss studeerde koordirectie aan het conservatorium van Rotterdam bij Barend Schuurman. Sindsdien dirigeert hij een muziekrepertoire dat vele eeuwen bestrijkt. Op zijn 21ste richtte hij het Oude Muziek Koor Arnhem op en in 1990 werd hij artistiek leider van Cappella Amsterdam. In februari 2007 maakte hij zijn debuut bij de English National Opera met Händels *Agrippina*. Van 2008 tot 2013 combineerde Daniel Reuss zijn werkzaamheden als artistiek leider van Cappella Amsterdam met het chef-dirigentschap van het Ests Philharmonisch Kamerkoor. Sinds 2015 is Daniel Reuss tevens chef-dirigent van het Ensemble Vocal Lausanne. In 2016 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Krista Audere

De Letse dirigente Krista Audere woont in Nederland en is momenteel de vaste dirigent van het VU-Kamerkoor en Kamerkoor Venus. Als gastdirigent treedt ze vaak op met het Nederlands Kamerkoor, het Groot Omroepkoor en Cappella Amsterdam. Ze is tevens docent aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. In 2021 won Krista Audere de Eric Ericson Award. Sinds 2025 is ze gastdirigent van het Zweeds Radiokoor. In 2028 volgt Krista Audere Daniel Reuss op als chef-dirigent en artistiek leider van Cappella Amsterdam.

Daniel Reuss

Krista Audere

Agenda

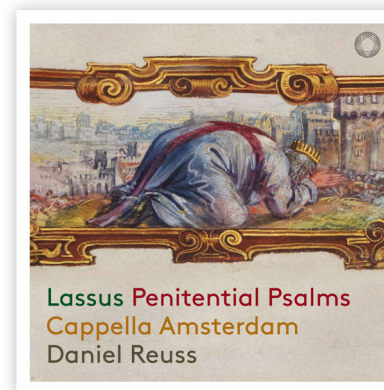
2025

Pärt en Bach	wo 5 mrt	Amsterdam
Pärt en Bach	do 6 mrt	Alkmaar
Pärt en Bach	za 8 mrt	Haarlem
Pärt en Bach	zo 9 mrt	Nijmegen
Pärt en Bach	ma 10 mrt	Maastricht
Pärt en Bach	wo 12 mrt	Den Haag
Pärt en Bach	do 13 mrt	Kampen
Pärt en Bach	zo 16 mrt	Groningen
Johannespassie met het Antwerp Symphony Orchestra	vr 21 mrt	Amsterdam
Johannespassie met het Antwerp Symphony Orchestra	za 22 mrt	Antwerpen
Johannes-Passion met het Nederlands Kamerorkest	vr 11 apr	Middelburg
Johannes-Passion met het Nederlands Kamerorkest	za 12 apr	Amsterdam
Johannes-Passion met het Nederlands Kamerorkest	zo 13 apr	Alkmaar
De Rechtvaardigen met Berlage Saxophone Quartet en Jan Brokken	1-9 mei	

Ga voor de volledige concertagenda naar cappellaamsterdam.nl/agenda

Discografie

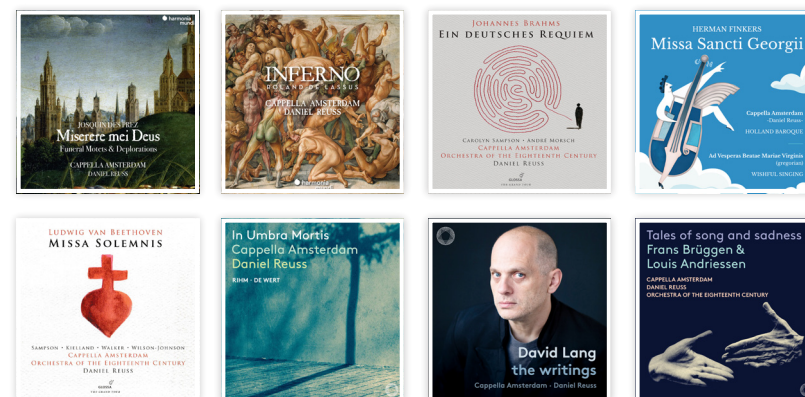
Lassus: Penitential Psalms

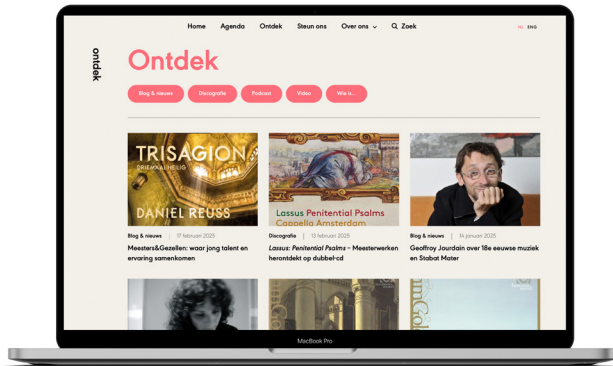
Op 1 februari 2025 brachten Cappella Amsterdam en zijn gevierde chef-dirigent Daniel Reuss het album *Lassus: Penitential Psalms* uit, een integrale opname van de boetepsalmen van Orlandus Lassus.

Na het succes van hun indrukwekkende opname van Schnittkes boetepsalmen en het succesvolle debuutalbum *In Umbra Mortis*, verkent deze nieuwe release het diepgaande thema van boetedoening en markeert hij tevens een belangrijke terugkeer naar het renaissance-repertoire.

Ook verkrijgbaar via **Apple Music** of **Spotify**

Bestellen kan via platenzaken Concerto en Plato via platomania.nl.

Blog & nieuws

Duik in de wereld van koormuziek

Achter elke noot schuilt een verhaal. Op onze Ontdek-pagina nemen we u mee in de wereld van koormuziek. Lees interviews met componisten en dirigenten, beleef de muziek achter de muziek en neem een kijkje achter de schermen bij repetities en concerten.

Hier vindt u alles wat Cappella Amsterdam zo bijzonder maakt. Van verrassende blogs en muzikale weetjes tot het laatste nieuws over onze optredens.

ontdek meer op
[cappellaamsterdam.nl/ontdek](https://www.cappellaamsterdam.nl/ontdek)

Word vriend van Cappella Amsterdam

Uw donatie klinkt door in de (koor)muziekwereld

Meer informatie?

Op www.cappellaamsterdam.nl informeren we u graag verder over de mogelijkheden en belastingvoordelen. U kunt zich daar gelijk ook aanmelden als Vriend.

Fondsen en subsidiegevers

Cappella Amsterdam ontvangt in seizoen 2024 en 2025 meerjarige ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten.

Daarnaast worden we genereus gesteund door vrienden en donateurs.

Wij zijn de steungevers enorm dankbaar.

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

Ook Cappella Amsterdam steunen?

Cappella Amsterdam zingt meesterwerken op het allerhoogste niveau. Voor de continuïteit van ons koor, het behoud van onze unieke klank en de realisatie van divers programma-aanbod, dat zowel vertrouwd, uitnodigend als avontuurlijk is, zijn wij altijd op zoek naar donateurs.

Scan de QR-code met de camera van uw mobiele telefoon om een eenmalige donatie te doen aan Cappella Amsterdam.

organisatie

Team

Daniel Reuss *artistieke leiding*
Mark Walraven *zakelijke leiding*
Francesca Thompson *hoofd productie*
Laura Brügggen *productieleider*
Yi Ying Lie *marketing en communicatie*
Moyra Poot *marketing en communicatie*
Naomi van der Weele *marketing en communicatie*
Anita Lammertse *controller*

Bestuur

Yardena Shitrit *voorzitter*
Maarten Wildschut *penningmeester*
Martine Wouters *secretaris*
Martijn Burgers
Rubina Boasman

Artistieke Adviesraad

Keimpe Algra *voorzitter*
Elmer Schönberger
Jacinta Wetzler

Comité van Aanbeveling

Pierre Audi
Krisztina de Châtel
Gerardjan Rijnders
Ed Spanjaard
Paul Witteman
Rosita Wouda

colofon

Samenstelling en redactie

Marcel Bijlo
Eduard van Hengel
Yi Ying Lie
Moyra Poot
Naomi van der Weele

Identiteit en vormgeving

Ape to Zebra, Amsterdam

Foto's

Merlin Dalemanr
Karina Kaminska
Eduardus Lee
Diederik Rooker

Alle informatie is onder voorbehoud van wijzigingen.

cappellaamsterdam.nl

cappella amsterdam

Piet Heinkade 5

1019 BR Amsterdam

020 519 18 66

info@cappellaamsterdam.nl

www.cappellaamsterdam.nl